

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผลการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อนำไปใช้ฝึกแก้ปัญหาของนิสิตชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 20 คน นิสิตทั้งหมด 20 คนนี้ มีพื้นฐานในการแก้ปัญหาเท่าเทียมกัน เพราะได้ศึกษาวิชาระเบียบวิธีสอนมาแล้วเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบขึ้นเอง มีทั้งหมด 4 หมวด เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการแก้ปัญหาหลังจากใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยขอผลการวิจัยมาสรุป โดยกล่าวถึงปัญหาในประเด็นที่สำคัญเท่านั้น ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ และค่าทางสถิติ ผู้สนใจจะดูได้จากตารางในบทที่ 4

1. ผลการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองที่เป็นสไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย ปรากฏว่านิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นในรูปสไลด์ชุดประกอบคำบรรยายมาฝึกแก้ปัญหาในการเรียนการสอนก่อนที่จะออกไปฝึกสอนจริง
ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์จำลองที่จัดสร้างขึ้นในรูปสไลด์ชุดประกอบคำบรรยายสามารถนำไปใช้ในการฝึกแก้ปัญหาของนิสิตก่อนออกฝึกสอนได้
2. ผลของการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองที่เป็นเทปโทรทัศน์ ปรากฏว่านิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเป็นเทปโทรทัศน์ มาใช้ฝึกแก้ปัญหาในการเรียนการสอนก่อนจะออกฝึกสอนจริง
ผลของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นในรูปเทปโทรทัศน์สามารถนำไปใช้ฝึกแก้ปัญหาของนิสิตก่อนที่จะออกฝึกสอนได้
3. ผลการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองที่เป็นการเขียนบรรยายเหตุการณ์ ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำเอาสถานการณ์จำลองที่เป็นการเขียนบรรยายเหตุการณ์มาใช้ฝึกแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ก่อนจะออกฝึกสอน
ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์จำลองที่จัดสร้างขึ้นในแบบการเขียนบรรยายเหตุการณ์สามารถนำไปใช้ฝึกแก้ปัญหาของนิสิตก่อนออกฝึกสอนได้
4. ผลการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างเป็นการแสดงบทบาท ปรากฏว่านิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำสถานการณ์จำลองที่สร้างเป็นแบบการแสดงบทบาทมาใช้ฝึกแก้ปัญหาใน-

การเรียนการสอนก่อนออกฝึกสอนได้

5. ผลการวิจัยการใช้สถานการณ์จำลองทุกแบบที่สร้างขึ้นมา ปรากฏว่านิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมาใช้ฝึกแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ก่อนที่จะออกฝึกสอนจริง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น เพื่อให้นักศึกษาฝึกแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอนจริงในครั้งนี้ พบว่านักศึกษามองเห็นว่ามีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ฝึกแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอนได้จริง

ที่นิสิตเห็นด้วยมากที่สุด คือสถานการณ์จำลองที่จัดสร้างขึ้นเป็นการแสดงบทบาท และเห็นด้วยกับสถานการณ์จำลองที่เป็นแบบโต้ตอบ กับสถานการณ์จำลองที่เป็นสื่อวีดิทัศน์ ประกอบคำบรรยายรองลงมาตามลำดับ และเห็นด้วยกับสถานการณ์จำลองที่เป็นการบรรยายเหตุการณ์น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. สไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย

1.1 สไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย มีประโยชน์มากมายหลายประการ ทั้งในด้านการทำความเข้าใจของนิสิต ก่อนที่ครูจะนำไปใช้สอน ท่องศึกษาชั้นต่าง ๆ ให้เข้าใจโดยละเอียดเสียก่อน และคิดคำนึงถึงวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นไวล่วงหน้า จะช่วยให้การใช้สไลด์ชุดประกอบคำบรรยายได้ผลตามวัตถุประสงค์

1.2 เทคนิคและวิธีการผลิตสไลด์ชุดประกอบคำบรรยาย ยุ่งยากพอควร แต่ทำให้ผลคุ้มค่า ทั้งในด้านการราคาและคุณภาพ ถ้าจะได้มีการเผยแพร่วิธีการผลิตสไลด์ชุดประกอบคำบรรยายขึ้นใช้ในบทเรียน และให้ครูในโรงเรียนทำไว้ใช้แล้ว ผู้วิจัยคิดว่าจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาในอนาคต

1.3 สไลด์ชุดประกอบคำบรรยายที่จัดสร้างขึ้น จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของนิสิต เกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ ประกอบกับภาพที่ปรากฏให้เห็นบนจอ

2. เทปโทรทัศน์

- 2.1 โทรทัศน์ให้คุณค่าทางการศึกษามากมายหลายประการ แต่ถ้ามักผู้ผลิตขาดหลักการที่ถูกต้องแล้ว รายการโทรทัศน์นั้นก็จะไม่คุ้มค่ากับการลงทุนผลิต
- 2.2 เทปโทรทัศน์ที่สร้างขึ้น จะต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้อง 3 ด้าน คือ ครูผู้สอน นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค
- 2.3 การผลิตรายการโทรทัศน์ จะต้องสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ผู้แสดงจะต้องเข้าถึงบทบาทให้มากที่สุด ถ้าหากนักการศึกษาได้พิจารณาปรับปรุงและหาวิธีการที่จะสร้างสถานการณ์จำลองให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นแล้ว คิดว่าสถานการณ์จำลองจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้

3. การเขียนบรรยายเหตุการณ์

- 3.1 ลำดับขั้นไม่ยุ่งยาก แต่วิธีการเขียนลำบาก เพราะจะต้องคิดให้เนื้อหาสอดคล้องกลมกลืนกัน
- 3.2 การเขียนบรรยายเหตุการณ์ ผู้เขียนจะเขียนให้ใคร ก็จะต้องเลียนแบบสภาพความเป็นจริง แล้วนำมาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม

4. การแสดงบทบาท

- 4.1 การแสดงบทบาทมีลำดับขั้นไม่ยุ่งยากนัก แต่ต้องใช้ความเห็นนักศิลปะที่มีความคิดที่แยบคายพอควร จึงจะช่วยให้เห็นสภาพในจินตนาการที่คล้ายกับเกิดขึ้นจริง
- 4.2 การกำหนดบทบาท ต้องเหมาะสมกับตัวละคร และต้องสัมพันธ์กันเป็นเรื่องราวที่เหมาะสมและเป็นไปได้

จะเห็นได้ว่า แบบจำลองปัญหาแต่ละแบบจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคพิเศษเฉพาะแต่ละชนิดของสื่อที่ใช้ แต่ก็มีข้อจะเป็นปัญหาแก่ผู้สนใจที่จะสร้างหรือใช้สถานการณ์จำลองนี้เสียทีเดียว เพราะปัจจุบันนี้เทคโนโลยีและเอกสารตำราต่าง ๆ มีมากมายที่จะให้ผู้สนใจได้ค้นคว้าและฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจ และเกิดประสบการณ์ได้ เพียงอาศัยความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

- สำหรับการใช้สถานการณ์จำลองปัญหาเพื่อฝึกวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ที่นิสิตใช้ทดลองใช้ไปแล้วนั้น พอสรุปแนวความคิดในการแก้ปัญหา ดังวิธีการตามแนวความคิดของนิสิตเอง ดังนี้คือ
1. ปัญหาเด็กเกรเพื่อน นิสิตส่วนใหญ่ให้วิธี ปรึกษากับเพื่อนที่เกรไปตักเตือนเฉพาะตัว และเมื่อเห็นประพฤตินั้นเกรเพื่อนให้ตักเตือนทันที ส่วนวิธีการที่ครูจะเดินเข้าไปอยู่ใกล้ ๆ กับเด็กที่ถูกเกรนั้น มีนิสิตเห็นด้วยน้อยที่สุด
  2. ปัญหาเด็กเก่งมักจะถูกเพื่อนอิจฉารังแก นิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเตรียมคำถามที่เหมาะสมให้กับเด็กแต่ละคน
  3. ปัญหาการปรับปรุงความประพฤติเด็กเกร นิสิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการแก้ปัญหานี้ โดยให้เด็กเกรนั้นได้เป็นผู้นำ และรับผิดชอบงานบางอย่าง
  4. ปัญหาการศึกษาเด็กว่าจะเข้ากับใครได้บ้างนั้น นิสิตส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้เด็กเขียนข้อใส่กระดาษส่งครูมากที่สุด และใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมกรรมการรวมกลุ่มของเด็กรองลงมา
  5. ความเห็นในแง่การนำเอาสถานการณ์จำลองที่เป็นสไลด์ชุดประกอบคำบรรยายไปใช้ จะให้ประโยชน์ในด้านที่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในชั้นเรียน และช่วยให้เข้าใจปัญหานักเรียนได้ดีขึ้น
  6. เกี่ยวกับปัญหาครูควรทำอะไรก่อนเมื่อครูเข้าชั้นเรียนนั้น นิสิตมีความเห็นว่าควรให้นักเรียนนั่งประจำที่ของตนให้เรียบร้อยก่อน
  7. ในกรณีที่เด็กก่อกวนนั่งจับกลุ่มกันในโรงเรียน นิสิตเห็นด้วยกับวิธีให้เด็กเหล่านั้นแยกย้ายไปนั่งร่วมกับผู้อื่นเสียบ้าง และเห็นด้วยกับการถามปัญหาการสอมน้อย ๆ
  8. วิธีแก้ปัญหาเด็กก่อกวนเพื่อนขณะครูสอน คือวิธีฝึกใช้สถานการณ์จำลอง และการศึกษาจากวิชาจิตวิทยาการ เรียนรู้ หรือจากเอกสารการสัมมนา คู่มือนิเทศการศึกษา
  9. ปัญหาการควบคุมชั้นเรียนที่ครูจากสถานการณ์จำลอง นิสิตเห็นว่ามีความประโยชน์ในด้านการคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหา และเห็นด้วยที่ครูจะนำไปใช้ฝึกในการแก้ไขความประพฤติของนักเรียน
  10. ประโยชน์ของแบบจำลองปัญหาที่เป็นทวีโทรทัศน์ ครูนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเตรียมแก้ปัญหาความประพฤตินักเรียน และใช้ในการเตรียมตัวครูก่อนสอนได้เป็นอย่างดี
  11. ประโยชน์ที่ได้จากหัวข้ออภิปรายท้ายบทของสถานการณ์จำลองแบบบรรยายเหตุการณ์นั้น นิสิตเห็นว่าใช้ฝึกแก้ปัญหาเด็กจากที่ และแก้ปัญหาคือเด็กก่อกวนชั้นเรียนได้ดี

12. วิธีแก้ปัญหาลูกทำงานเร็วแล้วไปทำงานแทนเพื่อนนั้น นิสิตเห็นด้วยกับวิธีแก้ไข โดยคุณ
ชี้แจงผลเสียในการเรียนของเพื่อน

13. ปัญหาลูกทำงานลวก นิสิตเห็นด้วยกับวิธีการหางานที่ตรงอาชีพความประณีตและใจเย็น
ให้ทำ

14. การส่งเสริมพฤติกรรมของลูกที่ทำงานเร็วเกินไป นิสิตมีความเห็นว่าควรให้งานมากเป็น
พิเศษกว่าคนอื่น ๆ และเห็นด้วยกับการส่งเสริมให้อ่านหนังสือที่มีประโยชน์

15. วิธีแก้ปัญหาลูกทำงานเร็วกลัวความร่ำคาญให้แกผู้อื่น สรุปจากความคิดเห็นนิสิตได้ดังนี้คือ
เห็นด้วยกับวิธีจัดกิจกรรมชี้แนะทางการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

16. เกี่ยวกับปัญหาเด็กแยกตัว นิสิตเห็นด้วยกับวิธีแก้ไขให้ศึกษาจากสถานการณ์จำลอง และ
การใช้หลักจิตวิทยาเข้าช่วย

17. วิธีที่จะทราบปัญหาของเด็ก นิสิตเห็นด้วยกับวิธีการสอบถามจากเพื่อนสนิทของเด็ก

18. วิธีจะแก้ปัญหาลูกแยกตัว คือการหากิจกรรมที่เด็กต้องร่วมกันทำ กับวิธีศึกษาพฤติกรรม
ย้อนหลัง

19. วิธีช่วยให้ นิสิตแก้ปัญหาลูกได้คืนัน ได้แก่การฝึกจากแบบจำลองปัญหา การอภิปรายจาก
สถานการณ์จริง และทำรายวิชา ตามลำดับ

20. แบบจำลองปัญหาที่เป็นการแสดงบทบาทนี้ ให้ประโยชน์ในด้านเตรียมแก้ปัญหาลูก
และการเตรียมจัดกิจกรรมแก้ปัญหาลูก

จากการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ยกเอาข้อปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาลูก และประโยชน์
ที่นิสิตส่วนใหญ่มีความเห็นด้วย ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการคิดแก้ปัญหาลูกที่ จะได้นำเอาสถานการณ์จำลองนี้
ไปใช้ในโอกาสต่อไป.

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ

1. ควรศึกษาการสร้างสถานการณ์จำลองที่สร้างเป็นรูปเอนกด้วย
2. ควรศึกษาติดตามผลการใช้สถานการณ์จำลองได้ผลเป็นประการใดเพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่อง
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักเทคโนโลยีทางการศึกษาและนักศึกษา ตลอดจนผู้บริหารว่ามีความเห็นเป็นอย่างไร ในการใช้สถานการณ์จำลองฝึกแก้ปัญหา
4. ควรได้ทดลองสร้างสถานการณ์จำลองโดยใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบด้วย เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ของสถานการณ์จำลองชุดต่าง ๆ และพัฒนาให้ดีขึ้น
5. ควรศึกษาทัศนของผู้ใช้สถานการณ์จำลอง ตลอดจนความต้องการว่าเป็นเช่นใด หากได้มีการค้นคว้าทดลองสร้างและวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองอย่างกว้างขวางแล้ว ก็คงจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของชาติไม่น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย